

Wat gaat voor, de bewaarplicht of de vernietigingsplicht van documenten?

april 2012

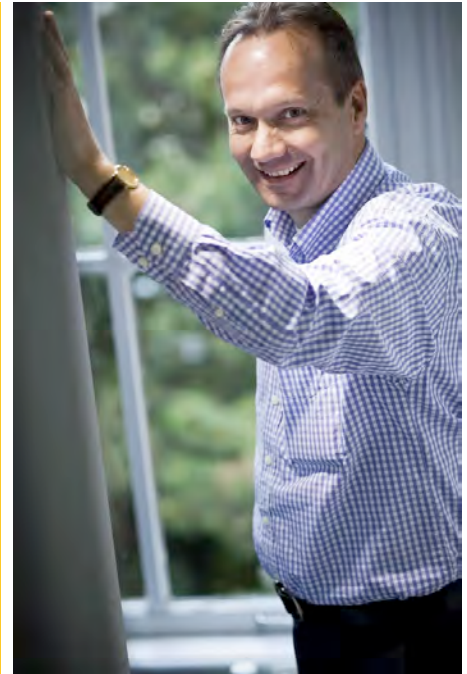
De kijk van een praktisch ingesteld jurist

Peter Brand is al een jaar of tien actief in ons vakgebied. Hij verbaast en verwondert zich nog iedere dag.

Hij is opgeleid als jurist en vindt dus een heleboel dingen vanzelfsprekend die anderen niet vanzelfsprekend vinden. Hij schrijft daarover.

Vandaag geeft hij antwoord op de vraag:

Wat gaat voor, de bewaarplicht of de vernietigingsplicht van documenten? - de Archiefwet contra de Wet bescherming persoonsgegevens

Veel mensen denken dat de Archiefwet en de Wet bescherming persoonsgegevens met elkaar op gespannen voet staan. De Archiefwet gaat over cultureel erfgoed en het bewaren en beschikbaarstellen daarvan, de Wet bescherming persoonsgegevens gaat over vernietiging van persoonsgevoelige informatie.

Die twee wetten verdragen elkaar eigenlijk heel goed.

Wat regelt de Archiefwet?

De Archiefwet regelt het beheer van archiefbescheiden bij de overheid. Persoonsgegevens kunnen deel uitmaken van deze archiefbescheiden.

De Archiefwet noemt zelf geen bewaartermijnen, maar schrijft voor dat elk overheidsorgaan moet beschikken over een selectielijst. In die selectielijst worden wel bewaartermijnen aangegeven. De selectielijst beschrijft welke documenten door de organisatie (op termijn) moeten worden vernietigd en welke documenten permanent bewaard moeten worden.

Wat regelt de Wet bescherming persoonsgegevens?

De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) is een algemene privacywet die regels geeft ter bescherming van de privacy van burgers. De Wbp stelt regels aan de zogenaamde verwerking, inclusief de vernietiging, van persoonsgegevens.

Er zijn onnoemelijk veel instanties die beschikken over persoonsgegevens, denk aan werkgevers, de Belastingdienst, gemeenten, banken, telecombedrijven, supermarkten, verenigingen, etc.

De Wbp bepaalt dat persoonsgegevens niet langer bewaard mogen worden dan noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij zijn verzameld of worden gebruikt. Dit noemt men het doelbindingsbeginsel. Zo moeten sollicitatiebescheiden (tenzij daarvoor door de sollicitant

toestemming is verleend) verwijderd worden als de sollicitant door de werkgever is afgewezen. Gebruikelijk is dat deze gegevens worden verwijderd uiterlijk vier weken nadat de sollicitatieprocedure is beëindigd.

Betekent dit een vernietigingsplicht?

Verwijderen betekent niet dat de gegevens vernietigd moeten worden. Het gaat erom dat de gegevens niet langer bewaard worden in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkene te identificeren.

Het is al voldoende als de gegevens buiten het bereik van de actieve administratie worden gebracht en in een archiefdepot of op een aparte schijf worden opgeslagen.

Bewaarplicht krachtens de Wbp

Volgens artikel 8 van de Wbp mogen persoonsgegevens slechts worden verwerkt als de gegevensverwerking noodzakelijk is om een wettelijke verplichting na te komen. Dit geldt bijvoorbeeld voor ondernemers die een administratie moeten voeren waaruit ten allen tijde hun rechten en verplichtingen moeten blijken. Zo bestaat voor fiscaal relevante gegevens uit de salarisadministratie een bewaarplicht van zeven jaar na het einde van de dienstbetrekking. Daarnaast moeten loonbelastingverklaringen en kopieën van het identiteitsbewijs tot vijf jaar na het einde van de dienstbetrekking worden bewaard.

Permanent bewaren van persoonsgegevens

Artikel 10 lid 2 van de Wbp bepaalt dat persoonsgegevens in een archief mogen worden bewaard als ze van belang zijn voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden. In dat geval wordt aan de persoonsgegevens een andere en nieuwe bestemming gegeven (*andere doelbinding*). Bovenstaande geldt bijvoorbeeld voor persoonsgegevens die onderdeel vormen van blijvend te bewaren archiefbescheiden. Aan de persoonsgegevens is dan een *archiefbestemming* toegekend. Uiteraard is dit voor een overheidsorgaan alleen mogelijk op basis van een vastgestelde selectielijst. Hieruit volgt dat de selectielijst, behalve voor de selectie van archiefbescheiden, ook voor de selectie van persoonsgegevens het uitgangspunt is.

Voorzieningen treffen

Voor persoonsgegevens met een archiefbestemming moet het overheidsorgaan, krachtens artikel 10 lid 2 van de Wbp, de nodige voorzieningen treffen om te verzekeren dat deze gegevens uitsluitend voor dit specifieke (nieuwe) doeleinde wordt gebruikt.

Dit kan door de gegevens af te zonderen van de actieve administratie en de archiefbescheiden waarin zich de persoonsgegevens bevinden, over te brengen naar een archiefbewaarplaats, zoals is vastgelegd in artikel 2a van de Archiefwet.

Na overbrenging naar een archiefbewaarplaats zijn de archiefbescheiden alleen toegankelijk voor de betrokkenen en voor geautoriseerde functionarissen (in het kader wetenschappelijk onderzoek). Als de betrokken personen zijn overleden, mag in principe iedereen de gegevens raadplegen.